

O oběti

První část kázání zpracována podle knížky J. Stotta „Kristův kříž“

2 Pa 29,20 – 24, Řím 12, 1 - 3

Na jednom setkání kazatelů jsme slyšeli vzorové svědectví jednoho kazatele – když mi bylo 20, odešel jsem z vysoké školy, přestoupil na teologii. Po teologii jsem se stal kazatelem a jsem jím do dnes. Pochopitelně poněkud zjednodušené – ale přesto. Kladl jsem si jedinou otázku – onen muž byl zhruba ve věku mého otce. Táta nikdy z práce neodešel, „jen“ byl ve staršovstvu a vedl besídku. Byl méně nasazený nebo přinesl menší obět’?

Druhý moment v mnoha sborech CB se kladl a klade velký důraz na obětavý život – a je to dobře. Víme o lidech, kteří po sbor žili, dýchali, byli na každé brigádě a na každém shromáždění, vždy když bylo potřeba přiložili ruku k dílu. Přesto však ne vždy tito lidé byli těmi, za kterými bychom šli v případě problémů.

O čem tedy je obět’?

Ve starém zákoně Hospodin několikrát napomíná ty, kteří přinášejí oběti, kteří jsou jakými „profesionály na oběti“. Ne proto, že obětují, ale *bud’* proto, že obětují podřadné oběti, které je nic nestojí, *nebo* že obět’ má zastřít vnitřní prázdnotu resp. vzdálení se Bohu.

Podívejme se podrobněji v první části na oběti ve SZ. Byli spojeni s pokáním i oslavami, s obnovením smlouvy, s rodinnou slavností i s osobním zasvěcením. Vidíme jejich rozmanitost a je těžké dát obětem jediný význam. Zdá se ale, že ve SZ existují dvě základní a vzájemně se doplňující se pojetí obětování, přičemž každé z nich souvisí s určitou obětí:

První vyplývá z pocitu člověka, že patří Bohu, to *druhé* z pocitu, že se Bohu odcizil.

První je obět’ pokojná která byla spojována s díkuvzdáním (Lv 7,12), obět’ zápalná ceremoniál tří každoročních slavností v souvislosti se sklizní (Ex 23, 14-17) *Druhé* pojetí je charakteristická obět’ za hřích a obět’ za vinu, kdy jasně vyplývá potřeba odpuštění a smíření.

Bůh se v *prvních* obětech zjevuje jako stvořitel a dárce života, ve *druhých* jako Soudce a zároveň Spasitel.

Druhý typ oběti je základem pro *první*.

Jinými slovy nejdříve je potřeba poznat Boha jako usmířeného soudce a Spasitele, potom jako našeho Stvořitele, kterého uctíváme. Tedy nejde uctívat bez usmíření.

Když Chizkiáš vyčistil chrám, *nejdříve* obětoval obět’ za hřích „k očištění všeho Izraele“, *potom* obět’ zápalnou (2 Pa 29,20 – 24). Jiný příklad máme u Kaina a Ábela. Bůh odmítl Kainův dar protože na rozdíl od Ábela nereagoval vírou (Žd 11,4). Bud’ v souvislosti se svojí nepřijatou obětí postavil uctívání před usmíření, nebo předložil plodiny země jako vlastní obět’ místo toho, aby uznal, že jde o dary Stvořitele.

Když se podíváme na oběti za usmíření, potom se jednalo o krvavé oběti. Zde důležitý princip – v krvi je život. Jeden život je ztracen, aby jiný mohl pokračovat.

A přesně s tímto souvisí první motiv k oběti. Pokud hovoříme o oběti v souvislosti se službou, potom bychom měli mít na paměti, že motivací by měla vděčnost, protože mojí obětí předcházela jiná obět’ – obět’ života PJK.

První bod – vděčnost. Jedna z nejsilnějších filmových scén, jakou jsem viděl – tedy která se mnou pohnula, byl konec filmu Zachraňte vojína Ryana. Začátek filmu je na hřbitově, kam přichází starý muž a pokládá kytku k hrobu jakéhosi vojáka. Pak probíhá celý film, kdy pointa je v tom, že skupina vojáků vedená jakýmsi seržantem, hledá Ryana. Nakonec ho najdou, ale dostanou se do bitevní vřavy, kde onen seržant - velitel záchranné mise umírá. Umírá a jeho poslední slova patří Ryanovi – jsou to tři slova: „Zaslužte si to“. Nemyslím si, že tato slova znamenají záslužnictví, ale spíš výzvu typu – tvůj život je dar, kvůli kterému jsem zemřel, tak si toho buď vědom, žij podle toho a neproflákej svůj život v nepodstatných věcech. Tato scéna mi pochopitelně evokovala evangelium.

Pokud naše oběť, kterou chceme přinášet není motivována vděčností, ale jakýmsi „musismem“, potřebou se realizovat, či dokonce pocitem viny, něco je v nepořádku. Kdysi vyšla slavná kniha M. Gausse „Esej o daru“. Mauss píše, že systém darů vytvářel a udržoval síť závazků. Zároveň se však rozdáváním získávala - a nutno dodat, že stejný mechanismus platí i dnes - prestiž (příkladem je indiánský potlač nebo do jisté míry náš Štědrý den). Mauss hovoří o mechanismu povinnosti dary poskytovat a zároveň povinnosti dary přijímat. Pokud někdo opomene dát nebo pozvat, stejně tak odmítne přijmout dar, jedná se o projev nepřátelství. Myslím, že Mauss vystihl zajímavou stopu – nechceme nic zadarmo, protože přijetí daru vytváří závazky.

Vzpomínám si na svůj první konflikt s tchýní – když po svatbě obešla všechny, kdo nám vařili na svatbu a zaplatila jim to. Tehdy mne to naštvalo, protože jsem to bral jako projev přátelství. Tchyně ale odcitovala náležitý text z Písma – nikomu nebudte nic dlužni. Oběť, kterou přinášíme Bohu není splátka. Jeho oběť má vypůsobit vděčnost, velikou vděčnost.

Jako starší vnímám, že v našem, ale asi v každém sboru není dost pracovníků. Tedy jsou, ale z principu jich nikdy nebude dost. Mám tendenci je tlačit – „dělejte něco“, a asi bych i trochu měl. Na druhou stranu vnímám, že pokud lidé neslouží s vděčností, stejně dlouho nevydrží. Buď se na to vykašlou, nebo jedou na krev a jsou naštvaní na ty, kdo na krev nejedou. Když přemýšlíte nad obětí – přemýšlejte nad tím, jak moc a zda vůbec jste Bohu vděční za to co pro vás udělal a co dělá. Pokud vděční jste, jak se to projevuje?

Oběť (Ma 1, 8) – znamená...oběť. Ve SZ spojována s tím nejlepším. Když už se někdo rozhodne vyjádřit vděčnost, měl by to udělat naplno. Pokud něco obětují, potom to znamená něčemu říci ne, něčeho se zřít. My to řešíme ale spíše tím, že oběť znamená jen to, že si naberu další aktivitu. Potom se ze mne stává štvanec, běžec. Křesťanství se svojí etikou a přístupem k životu nám dává dobré předpoklady být úspěšný i v práci. Ta nás postupně saje a saje až na Boží věci není čas. Najednou se nám nechce obětovat, protože jsme už dost obětovali práci.

Dr. Paul Vitz v knize psychologie a náboženství: kult uctívání sebe začíná analýzou čtyř nejdůležitějších teoretiků já. (From, Rogers, Maslow a Roll May). Všichni tyto teoretikové učí, že lidská přirozenost je dobrá a z toho plyne bezpodmínečná úcta k sobě, sebeuvědomování si a seberealizace. Vitz cituje Psychology today – jako ilustraci žargonu jáství. „Já miluji sám sebe, nejsem domýšlivý. Jsem prostě jen dobrý kamarád sám sobě. Dělán rád cokoli, kde se cítím dobře.“ Když člověk přináší oběť, cítit se dobře nemusí. Je potřeba abychom se jako křesťané nenechali vtáhnout tímto falešným sebepohlčováním. Luther toto dobře vystihl, když řekl, že hřích zakřivuje člověka do sebe. Nakonec i jeden ze znaků posledních časů bude, že si lidé více zamilují sebe více nežli Boha (1Tm 3,1-5)

Oběť (Iz 1, 11, 16) – nesmí se stát nálepkou na prázdnou duši. Potom se totiž nejedná o oběť, ale o aktivismus. Tohoto si hodně všímám při vizitacích – sbory se vykazují tím, co dělají – a asi to ani jinak nejde. To potom napíšete do vizitační zprávy a podle toho hodnotíte stav sboru. Je to určitě jeden z ukazatelů, ale jen jeden. Druhý asi vizitátor nezjistí – tím druhým je stav duše, vnitřní život. Mimochodem když se podíváte, kdo často ve sboru dělá největší problémy, potom to jsou velmi obětaví lidé. Proč? Protože platí smutné přísloví „kdo hodně pracuje, má vždycky pravdu“. Problémy tito lidé nedělají protože slouží, ale protože jejich reakce odhalují prázdný vnitřek, který nepřekryje ani oběť. Proto se nakonec ukáže co ve vás je, když nejste obrazně řečeno na pódiu, ale pod ním. Proto mnozí kazatelé nebo pracovníci, když už nejsou v čele zatrpknou a neunesou být pod pódiem. Protože žili z toho co dělali pro Boha, ne z toho, co Bůh dělal pro ně. Tím nechci říci, nic nedělejte, nepřinášejte oběti, protože si nepotřebujete nic dokazovat. Chci říci přinášejte oběti a zároveň si dejme pozor, aby to co děláme odráželo, co je uvnitř.

Závěr: Nejde uctívat bez usmíření. Jinými slovy nejde přinášet oběť (naší služby) bez oběti (Pána Ježíše). Tři rozměry oběti – oběť jako vyjádření vděčnosti, oběť jako oběť a nakonec oběť jako to, co není nálepka na překrytí vnitřní prázdnoty. Přál bych nám všem, abychom s těmito třemi rozměry mohli přinášet Bohu milou oběť.